

COSTUMARI POPULAR

Darrere les flors venen les agostenques

Felip Munar
i Munar

Primer diumenge d'agost

► En la primera distribució de l'any en deus mesos era nomenat Sextilis, en passar a dotze tenia el mateix nom tot i que era el vuitè. Li donaren el nom d'Augustus ja que en aquest mes l'emperador August havia obtingut les majors victòries. Avui se celebra la festa de la Transfiguració del Senyor –encara que la festa és dimarts (6)-. Per a la fe cristiana, la transfiguració és un episodi de la vida de Crist. Hauria estat un canvi d'aparença corpòria de Jesús durant la seva vida sobre la Terra, una “metamorfosi” (en grec, “transfiguració”) que revelà la seva naturalesa divina. Jesús, tornat sobre una muntanya amb els seus deixebles Pere, Jaume i Joan, es troba metamorfozat: l'aspecte de la seva cara canvia i la seva roba es fa d'una blancor clamorosa. Aquesta descripció recorda la que és feta, en els textos apocalíptics, dels àngels enviats del Senyor. Recorda la transcendència de Crist.

Sant Salvador, festes a Artà (6)

► Sant Salvador és, sens dubte, el lloc més emblemàtic d'Artà. Es tracta d'un conjunt

arquitectònic emmurallat que inclou, a l'interior un santuari i les dependències del donat. Sembla que els orígens d'aquesta fortalesa es remunten a l'època preislàmica, coneguda amb el nom de l'Almudaina (que significa 'alcàsser', 'fortalesa'), tenia una finalitat defensiva, de refugi per als habitants del primitiu nucli de població. La devoció a Sant Salvador es remunta a l'època de la conquesta catalana (segle XIII). Al segle XV es traslladà al santuari, des de l'església de Bellpuig, la imatge de la verge. De llavors ençà la devoció dels artanencs a Sant Salvador restà unida a la Mare de Déu.

Demà és la Mare de Déu de les Neus

► Aquesta advocació mariana té un origen llegendari. Temps era temps tal dia com avui, va caure una gran nevada a Barcelona. Tot va quedar cobert de neu excepte una petita clapa, prop del que avui és la plaça de Sant Jaume, on es va trobar la imatge de la Mare de Déu. Tothom va veure en aquell fenomen un signe celestial i a l'indret on es va trobar la imatge es va aixecar una església, que va ser dedicada a la Mare de Déu de les Neus. Però també se celebra la dedicació de la basílica de Santa Maria, una de les quatre basíliques majors de Roma que la Mare de Déu indicà, amb una nevada en aquesta data, el redol on volia que fos edificada la basílica. “Mare

de Déu de la Neu, / Vós sou blanca que lluiu, / per què no el me divertiu / an aquest estimat meu?”

Entra el minvant

► Continua la collita de prunes, peres i pomes. I a l'hort, tomàtigs, albergínies, pebres, mongetes, cogombres, espinats... Uns bons trempons i verdura i fruita fresca! És bon temps per eixermar i entrecavar les soques de les oliveres. Diuen que els dies d'agost que fa boira, els mateixos dies d'abril de l'any que ve sol ploure, i si plou el mes d'agost hi sol haver esclata-sangs. Per fer malbé el gram sense fer servir herbicides, per l'agost es passa una rella i, amb la calor i el foc del sol, es mor. Es poden sembrar les patates tardanes que s'arrancaran devers el desembre, prop de Nadal.

Sant Doménech (8), patró de Lloret

► Va fundar l'orde de frares predicadors o dominics, i va instituir, també, la devoció del Sant Rosari. Segons la veu popular, sant Doménech era el patró de l'aigua i per això el tenien per patró els oficis que n'utilitzaven molta, com els paperers, els tintorers i els indianaires. També el veneraven els pagesos i els escumbriaires. L'invocaven perquè protegís contra els missers, jutges i altres servidors de la justícia. Els seus atributs són: l'hàbit blanc de l'orde i el

mantell negre, amb tonsura; una estrella al front, símbol de saviesa, i un ca amb una antorxa encesa a la boca; també du el llibre de la Regla.

La lluna (1)

► Alguns lectors ens han comentat sobre les fases de la lluna, i això del creixent i el minvant troben que no és de rebut. Idò bé: la lluna vella comprèn les fases de la lluna plena i del quart minvant; i la lluna nova serà l'anomenada així més el quart creixent. La influència de la lluna sobre el cos també és important; així, referint-nos a les ferides i hemorràgies, on hi ha una fuga de sang cap a l'exterior o interna, aquesta persona sofrirà més i tardarà més temps a curar el seu mal si això passa en lluna plena; mentre que en minvant passarà el contrari. Hi ha moltes persones que es posen “insuportables”, irritable, en lluna plena –o creixent-; de fet, aquestes persones són anomenades “llunàtiques”. El nostre calendari solar curiosament es basa amb la lluna per fixar les dates més importants del calendari cristià: Pasqual és sempre el primer diumenge de lluna plena de primavera; llavors li restam 46 dies i és el Dimecres de Cendra; si hi afegim 39 dies és l'Ascensió; si n'hi sumam 60 és el Corpus... i tot pel caprici de la lluna.

Recomanacions

► Avui és el Dia Internacional de la cervesa. Dijous (8) el Dia Internacional de l'orgasme femení. Divendres (9) és el Dia Internacional de les poblacions indígenes. Avui se celebra el Mercat de la Palomera a Sant Elm.